

T.C.
Yüksek Seçim Kurulu Başkanlığı

Karar No : 227
Karar Tarihi : 30/01/2014

Kurulumuz Başkanlığına Yüksek Seçim Kurulu Milliyetçi Hareket Partisi Temsilcisi Kürşat ERGÜN, Cumhuriyet Halk Partisi Temsilcisi Mehmet Hadimi YAKUPOĞLU, Saadet Partisi Temsilcisi Murat ÇOLAK, Barış ve Demokrasi Partisi Temsilcisi Mahmut TANZİ ve Adalet ve Kalkınma Partisi Temsilcisi Şeref MALKOÇ tarafından müştereken imzalanarak gönderilen 29/01/2014 tarihli dilekçede; 30 Mart 2014 tarihinde yapılacak Mahalli İdareler Genel Seçimleri ile ilgili olarak; seçime katılacak tüm siyasi partilerin merkez yoklaması usulü ile adaylarını belirleyeceklerini Yüksek Seçim Kuruluna bildirdikleri, aday belirlemenin devam ettiği bu süreçte değişik siyasi partilerden aday adayı olan kişilerin bir kısmının başka bir siyasi partiden adaylıklarının sıklıkla gündeme geldiği, merkez yoklaması usulü ile aday adayı olan kişilerin aday gösterilmedikleri siyasi partinin dışında başka bir siyasi partiden aday gösterilmelerinin koşullarının alınacak bir ilke kararı ile belirlenmesine karar verilmesi istenilmiş olmakla, konu incelenerek;

GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Kurulumuzca talep edilen konuda görüş verilmemesi konusu önsorun olarak tartışıldı, Kurulumuz Başkanvekili Turan KARAKAYA ile Üye Muharrem COŞKUN'un karşı oyları ve oy çokluğu ile görüş verilmesi gerektiğine karar verilerek, konunun incelenmesine geçildi.

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 67. maddesinde; "Vatandaşlar, kanunda gösterilen şartlara uygun olarak seçme, seçilme ve bağımsız olarak veya bir siyasi parti içinde siyasi faaliyette bulunma ve halkoylamasına katılma hakkına sahiptir."

2820 sayılı Siyasi Partiler Kanunu'nun;

"Parti adaylarının tespiti" başlıklı 37. maddesinin;

Birinci fıkrasında; "Siyasi partiler, milletvekilliği genel veya ara seçimlerinde, adaylık için müracaat eden ve adaylığı uygun bulunanlar arasından, adayların tespitini; serbest, eşit, gizli oy, açık tasnif esasları çerçevesinde, tüzüklerinde belirleyecekleri usul ve esaslardan herhangi biri veya birkaçı ile yapabilirler."

İkinci fıkrasında; "Siyasi partiler, ön seçim ya da aday yoklaması yaptıkları seçim çevrelerinde, toplam olarak Türkiye Büyük Millet Meclisi üye tamsayısının % 5'ini aşmamak üzere, ilini, seçim çevresini, aday listesindeki sırasını, ön seçim veya aday yoklaması tarihinden en az on gün önce Yüksek Seçim Kuruluna bildirmek koşuluyla merkez aday gösterebilirler. Ön seçim ya da aday yoklaması yapılmayan yerlerde, siyasi partilerin merkez yoklaması veya diğer usullerden biri veya bir kaçısı ile aday belirleme yetkileri saklıdır."

Üçüncü fıkrasında; "(...) Partilerin tüzüklerinde gösterilen merkez yoklaması dışındaki parti aday seçimleri seçim kurullarının yönetim ve denetimi altında yapılır."

"Siyasi Partilerde aday adaylığı ve merkez adaylığı" başlıklı 40. maddesinin üçüncü fıkrasında; "Bir kimse, bir partiden önseçim veya merkez adaylığı yoklamasına katıldıktan sonra başka bir partiden merkez aday gösterilemez ve partisinden istifa etmedikçe bağımsız aday olamaz."

hükümleri yer almaktadır.

2972 sayılı Mahalli İdareler ile Mahalle Muhtarlıkları ve İhtiyar Heyetleri Seçimi Hakkında Kanun'un 10. ve yukarıda belirtilen 2820 sayılı Siyasi Partiler Kanunu'nun 37. ve 40. maddesinin üçüncü fıkrası hükümlerine göre, Milletvekili ve Mahalli İdareler Genel Seçimlerinde adaylar; ilçe seçim kurulu başkanının yönetim ve denetimi altında yapılan siyasi

partilerin belli bir seçim çevresindeki kayıtlı bütün üyelerinin katılımıyla (önseçim), aday yoklaması usullerinden birisiyle veya bunların dışında siyasi partilerin tüzüklerinde belirtilen merkez yoklaması yöntemiyle belirlenir. Buna göre, 2820 sayılı Kanun'un 37. maddesinin ikinci fıkrasının son cümlesinde de öngörüldüğü üzere siyasi parti adaylarının tespiti önseçim ya da aday yoklaması ile yapılabileceği gibi, önseçim veya aday yoklaması yapılmayan yerlerde, siyasi partilerin merkez yoklaması veya diğer usullerden biri veya birkaçı ile aday belirleme yetkileri bulunmaktadır. Aynı maddenin üçüncü fıkrasındaki düzenleme uyarınca da, partilerin merkez yoklaması dışındaki parti aday seçimleri seçim kurullarının yönetim ve denetimi altında yapılmaktadır. Bu ifadeden de anlaşılacağı üzere, merkez yoklaması ile aday belirleme yetkisinin siyasi partilerin yetkili kuruluna ait olduğu kabul edilmelidir.

2820 sayılı Kanun'un 40. maddesinin üçüncü fıkrasındaki; "... bir partiden önseçim veya merkez adaylığı yoklamasına katıldıktan sonra başka bir partiden merkez aday gösterilemez..." amir hükmünün, seçim kurullarının denetim ve gözetiminde yapılan önseçim ya da merkez adaylığı yoklamasına katılan aday adaylarının başka bir partiden aday olamayacağına yönelik olduğu, bir siyasi partinin merkez yoklamasına katılan aday adayına ilişkin bulunmadığı şeklinde değerlendirilmesi gerekmektedir. Esasen, siyasi partinin yetkili kurulu marifetiyle merkez yoklaması şeklinde yaptığı aday tespiti işlemi seçim kurullarının yönetim ve denetimi dışında gerçekleştirildiğinden, siyasi partilerin iç işleri niteliğini taşımaktadır.

Bu itibarla, bir siyasi partiden merkez yoklamasına katılan aday adayının, o partiye ait aday listesinin il/ilçe seçim kurullarına verilmesinden önce aday adaylığından ayrıldığı takdirde, partisinden vaki aday adaylığından vazgeçmiş sayılacağından, başka bir siyasi partiden merkez yoklamasına katılabileceği gibi partisinden istifa etmesi koşuluyla bağımsız aday da olabileceğine karar vermek gerekmiştir.

S O N U Ç:

Açıklanan nedenlerle;

1- Bir siyasi partiden merkez yoklamasına katılan aday adayının, o partiye ait aday listesinin il/ilçe seçim kurullarına verilmesinden önce aday adaylığından ayrıldığı takdirde, partisinden vaki aday adaylığından vazgeçmiş sayılacağından, başka bir siyasi partiden merkez yoklamasına katılabileceği gibi partisinden istifa etmesi koşuluyla bağımsız aday da olabileceğine,

2- Kararın Resmî Gazete'de yayımlanmasına,

3- Karar örneğinin seçime katılabilecek siyasi partiler genel başkanlıklarına gönderilmesine,

4- Karar örneğinin Seçmen Kütüğü Genel Müdürlüğünce Kurulumuzun internet sitesi www.yzk.gov.tr adresinde yayınlanmasına ve il - ilçe seçim kurulu başkanlıklarına Kurum içi elektronik posta ile iletilmesine,

30/01/2014 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

Başkan
Sadi GÜVEN

Başkanvekili
Turan KARAKAYA

Üye
Muharrem COŞKUN

Üye
Mehmet KÜRTÜL

Üye
Nilgün İPEK

Üye
Ünal DEMİRCİ

Üye
Ali KAYA

Üye
İlhan HANAĞASI

Üye
Hakkı MANAV